

Rävsholmens naturreservat

SKÖTSELPLAN UPPRÄTTAD 1993

Länsstyrelsen i Östergötlands län

SKÖTSELPLAN FÖR RÄVSHOLMENS NATURRESERVAT

Denna skötselplan har upprättats under 1993.

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast om 10 år för att bedöma behovet av revidering.

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Östergötlands län i samråd med skogsvårdsstyrelsen. Planförfattare har varit Anna-Karin Willner.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid
A ALLMÄN BESKRIVNING	
1. ADMINISTRATIVA DATA	5
2. GRUND FÖR BESLUT	6
2.1 Grund för beslut	6
2.2 Ändamålet	6
3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	
3.1 Naturförhållanden	6
3.2 Kulturhistoriska förhållanden	7
3.3 Markanvändning	7
3.4 Tillgänglighet	7
3.5 Slitage	7
3.6 Information	7
B PLANDEL	
1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK	
1.1 Övergripande mål	8
1.2 Detaljbehandling av skötselområden	8
2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	
2.1 Övergripande mål	9
2.2 Riktlinjer och åtgärder	9
2.2.1 Tillgänglighet	9
2.2.2 Information	9
2.2.3 Renhållning	9
2.2.4 Utmärkning av reservatsgräns	9
3. TILLSYN	10
4. UPPFÖLJNING	10
5. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN	10
6. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	

6.1 Ekonomisk utredning	10
6.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen	10

BILAGOR

1. Utdrag ur ekonomiskt kartblad (förstorad till skala 1:5 000)
2. Utdrag ur topografiskt kartblad
3. Ekonomisk redovisning

A ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

Benämning: Rävsholmens naturreservat

Objektnummer:

Skyddsform: naturreservat

Beslutsdatum: 1995-02-17

Kommun: Norrköping

Socken: Rönö

Läge: 4 km SV Rönö k:a

Kartor: Topografisk karta 087 3
Ekonomisk karta 087 50

Areal: 45 ha, varav 11 ha land och 34 ha vatten

Fastighet: Rönö 1:7

Ägare: AssiDomän AB

Naturvårds-
förvaltare: Länsstyrelsen

2. GRUND FÖR BESLUT

2.1 Grund för beslut

Den rika förekomsten av olikåldriga, ofta gamla och delvis döda, ekar på Rävsholmen är av mycket stort värde. På marken växer en artrik och betespräglad flora som också är skyddsvärd.

2.2 Ändamålet

Grundsytet med reservatet är att skydda och bevara ekhagmarken med dess artrika och betespräglade flora och fauna samt att bevara den rika förekomsten av gamla, döende och döda ekar. Syftet är också att skydda och bevara en del av Slätbakens förkastningssystem. Ändamålet är också att skydda de biologiska värdena i vattenmiljön, särskilt inom de grunda vattenmiljöerna.

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Geologi och topografi

Rävsholmen var tidigare en ö. På grund av landhöjningen svallades tidigare avsatta jordlager, i det här fallet framför allt glacial lera, och det utsvallade materialet avsattes strax utanför stranden. Därför är det före detta sundet mellan Rävsholmen och fastlandet idag fyllt med postglacial lera.

Ön är uppbyggd runt ett antal urbergsknallar (huvudsakligen gnejsig granit). På kullarnas krön går berget i dagen medan dalgångarna är täckt av glacial lera. På norra delen av holmen finns också partier av morän med svallat ytskikt. Den gamla strandlinjen kan, på en del ställen, skönjas i form av en ursvallad klapperstensvall.

Vegetation

Rävsholmen kan karaktäriseras som en ekhagmark men på många ställen är krontäckningen så hög, trots nyligen genomförd genomhuggning, att benämningen ekskog passar bättre. Särskilt tätt står träden utmed bergknallarnas slänter. Det finns gott om gamla och spärrkroniga ekar och en hel del död ved. Återväxten av unga träd är också god.

Uppe på kullarna går berget delvis i dagen. Runt de kala hållarna finns öppna solexponerade torrängspartier på ett tunnt jordlager. Här växer bl a blodnäva, vit fetknopp, gaffelbräken och hällebräken. Täta slånsnår tenderar att breda ut sig alltmer.

Genom gallringen har man försökt öppna dalgångarna och det har delvis lyckats. Inom vissa partier skuggas ännu marken av framför allt ek men också av björk, apel, klibbal, rönn, asp och tall. I buskskiktet återfinns flera fina enar och en del snår av slån och nypon. Grässvålen är delvis upplöst men inom öppnare partier blommar ännu jungfrulin, korskovall, svinrot och bergkårel. Utmed sluttningarna på holmens östra del växer också orkidén Adam och Eva.

Djurliv

De gamla ekarna och den stora mängden död ved ger goda förutsättningar för vedlevande insekter. För fåglarna är den rika tillgången på föda och bohål viktig.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

Rävsholmen har troligen en lång historia som utmarksbete. På gamla skifteskartor och på häradskartan (1868-69) är vegetationen markerad som gles lövskog, något som ofta indikerar utmarksbete. Under perioder av stagnation inom jordbruket har holmen troligen fått växa igen för att sedan åter tas i hävd när behov uppkommit.

Under början av 1900-talet var Rävsholmen samfällad betesmark för kringliggande gårdar. Omkring 1960 lades betet ner och holmen fick växa igen. Knappt 30 år senare genomfördes en kraftig genomhuggning och betet återupptogs.

Förr kom ett mobilt sågverk till Rävsholmen ungefär var tredje vinter. Det byggdes upp på holmens nordsida och sågade upp virke åt gårdarna på trakten. Virket skeppades sedan ut vattenvägen.

Uppe på kullen på holmens norra del ligger resterna av en rund stensättning. Det avskilda läget och att den ligger ca 15 m över dagens havsnivå indikerar att det är en bronsåldersgrav som också kan ha haft ett revirmarkerande ändamål.

3.3 Markanvändning

Hela Rävsholmen används idag som betesmark.

3.4 Tillgänglighet

För båtfolk är tillgängligheten relativt god. Det finns flera fina stränder där det är lätt att dra upp en mindre båt. Landvägen är det svårare att nå Rävsholmen. Närmsta väg passerar vid Baggetorp och därifrån är det en knapp kilometers promenad i mer eller mindre obanad terräng.

3.5 Slitage

Om båtturen skulle öka finns risk för slitage utmed de mest populära strandavsnitten. I övrigt finns för närvarande ingen risk för slitage.

3.6 Information

En mycket kortfattad beskrivning av området finns i Naturvårdsplan för Norrköpings kommun samt i ängs- och hagmarksinventeringen över Norrköpings kommun.

B PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med skötselåtgärderna är att de växt- och djurarter som hör till ekhagmarker och gamla, döende och döda ekar skall kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

1.2 Detaljbehandling av skötselområden

En prioritering av de föreslagna åtgärderna har gjorts enligt en tregradig skala. Angelägenhetsgrad 1 betyder att åtgärden är mycket viktig för områdets skötsel, därefter kommer grad 2.

Rävsholmens skötselområden har delats in efter topografi; dalgång, sluttning och krön.

Dalgång

Målsättning:

Öppen betesmark med tät grässvål.

Engångsåtgärder:

Röjning och gallring (ang. 1).

Underhållsåtgärder:

Naturvårdsinriktad betesdrift. Betesbeläggningen skall fastställas i ett skötselavtal (ang. 1).

Sluttning

Målsättning:

Glest beskogade sluttningar med rik förekomst av gamla, döende och döda ekar.

Engångsåtgärder:

Avverka de träd som tränger upp i spärrkroniga ekar (ang 1). Gallra sluttningarna så att de blir glest bevuxna med mestadels ek (ang 2).

Underhållsåtgärder:

Årligt bete (ang 2)

Krön

Målsättning:

Öppna betesmarker.

Engångsåtgärd:

Röja bort unga skott av slån och nypon (ang 1).

Underhållsåtgärd:

Naturvårdsinriktad betesdrift. Betesbeläggningen skall fastställas i ett skötselavtal (ang. 1).

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Grundsytet med reservatet är att skydda och bevara ekhagmarken med dess artrika och betespräglade flora och fauna samt att bevara den rika förekomsten av gamla, döende och döda ekar.

Rävsholmen är ett populärt utflyktsmål för båturer. Med hänsyn till reservatets huvudsakliga syfte ska inga anläggningar för friluftslivet uppföras förutom informationsskyltar.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Från sjösidan är tillgängligheten relativt god. Närmsta väg på landsidan passerar Baggetorp. Därifrån är det en knapp kilometer att gå. Det gamla sundet mellan Rävsholmen och fastlandet är stundtals blött och svårframkomligt men via en vall går det att ta sig

någorlunda torrskodd över. Några planer att förbättra tillgängligheten från landsidan finns för närvarande inte.

2.2.2 Information

Informationsskyltar ska sättas upp, dels där vallen leder fram till Rävsholmen dels vid de mest frekventerade stränderna.

2.2.3 Renhållning

Några särskilda anordningar bedöms för närvarande inte vara nödvändiga.

2.2.4 Utmärkning av reservatsgräns

Reservatsgränsen ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 031522).

3. TILLSYN

Tillsynen av reservatet ska i görligaste mån samordnas med tillsynen av angränsande reservat.

4. UPPFÖLJNING

Årsvisa noteringar

Årsvisa noteringar görs av djurhållaren. Dessa ska innefatta djurslag, antal betesdagar samt övriga skötselåtgärder (datum, tidsåtgång, kostnad mm). För att följa upp om skötselåtgärderna får ett önskat resultat bör ett antal provytor läggas ut där en eller flera indikatorväxter/igenväxningsväxters utbredning noteras årligen.

Inventeringar

Gamla ekar hyser en rik insektsfauna. För att undersöka insektsfaunans sammansättning bör sk fönsterfällor sättas upp. Dessa ska vittjas var fjortonde dag, något som lämpligen kan utföras av någon närboende.

Gamla ekar har ofta också en intressant lavflora, varför också en lavinventering bör genomföras.

5. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

En översyn av skötselplanen ska göras om 10 år för att bedöma behovet av en eventuell revidering. Revideringen berör i första hand riktlinjer och åtgärder.

6. FINANSIERING AV NATURVÅRSFÖRVALTNINGEN

6.1 Ekonomisk utredning

Länsstyrelsen har gjort en ekonomisk utredning daterad 1995-01-17 (bilaga 3).
Ekonomiskt stöd till betesdrift i reservatet utgår enligt betesavtal med djurhållaren. Stödet beräknas utifrån antalet betesdagar.

6.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av djurhållaren:

* Kostnader i samband med normal skötsel av marken

Bekostas av staten:

* Kostnader för de åtgärder som tas upp i planen

* Stöd till betesdrift inom reservatet

Bilaga 3

EKONOMISK UTREDNING 1995-01-17

ENGÅNGSKOSTNADER

Markering av reservatsgräns	2 500 kr
Stängseluppsättning	10 000 kr
Informationsskyltar	15 000 kr
Insektsinventering	10 000 kr
Lavininventering	5 000 kr

	42 500 kr

ÅRLIGA KOSTNADER

Betesersättning 11 600 kr

Dagsverken för slyröjning mm
2 st a 1 200 kr 2 400 kr

Totalt -----
56 500 kr

Den ekonomiska kostnadsberäkningen grundar sig på 1994 års prisnivå.

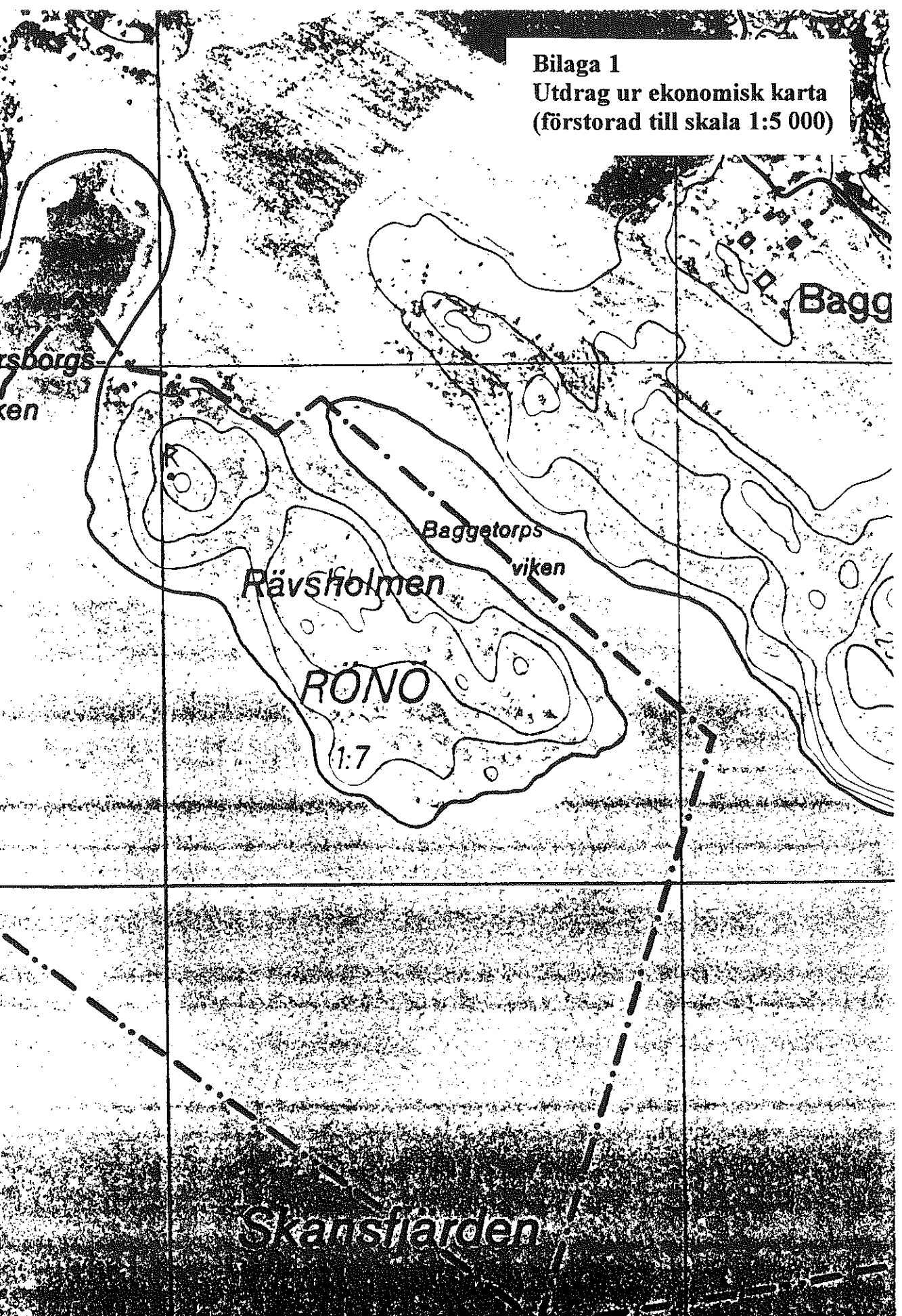
Rävsholmens naturreservat, Norrköpings kommun

Reservatsgräns

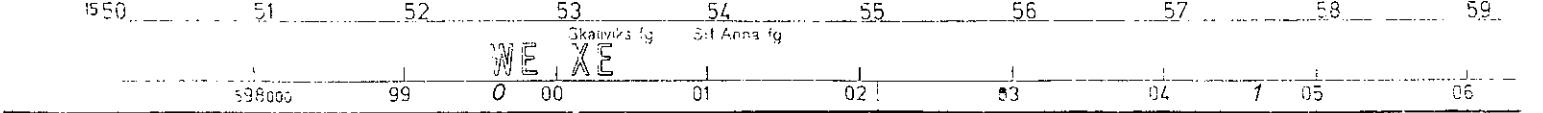
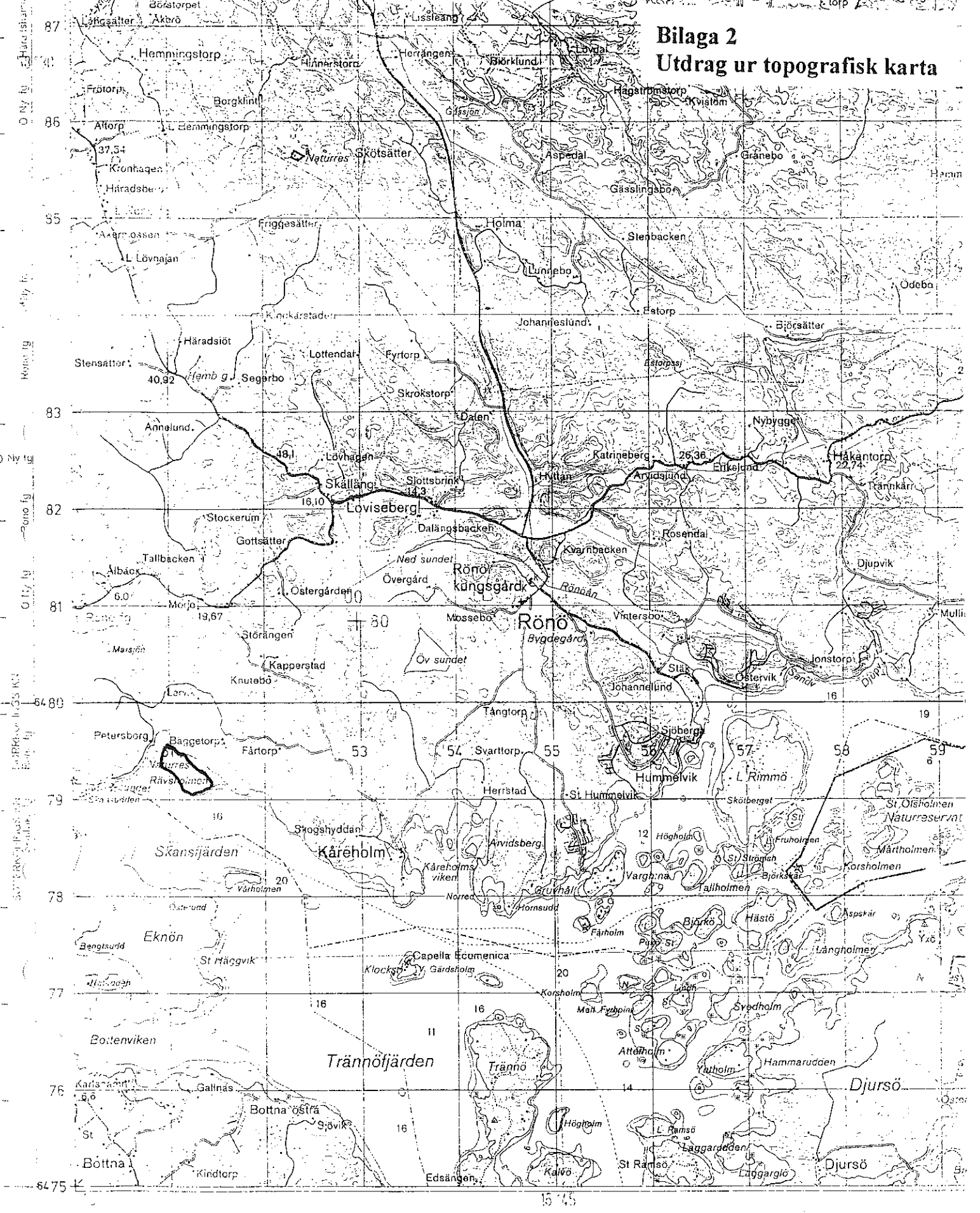
Skala 1:10 000 Utdag ur fastighetskarta 087 50

Tillhör Länsstyrelsens beslut 1995-02-17 Dnr. 2310-7087-93

Bilaga 1
Utdrag ur ekonomisk karta
(förstorad till skala 1:5 000)

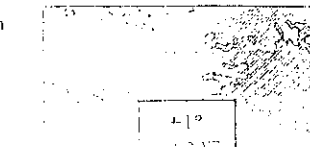

Bilaga 2 Utdrag ur topografisk karta

Projektion: Geografiska institutets projektoriska.
 Kartan grundades på kartor från 1850 och 1860.
 Kartans utgåva 25 och 26 från 1938 med ändringar
 från 1965 och 1970. Kartans utgåva 27 från 1975.
 Kartans utgåva 28 från 1985.

NO D län		NO	
096	097	097	097
KATRINEBERG	ST NYKÖPING		
09	09	09	09

Kompassens missvisning 1981-1985
 meddelad av Sveriges geologiska undersökning enligt vidstående översikt

Missvisningens storleksordning beror på att jordens magnetiska poler rör sig och att jordens magnetiska poler rör sig och att jordens magnetiska poler rör sig.